

AUSTRIJSKI ROTOR U PRIŠTINI

Autor: MILICA JOVANOVIĆ

Četvrti MSE Susret (Middle-South-East Meeting) u organizaciji umetničke asocijacije Rotor iz Austrije, održan je od 24. do 26. novembra u Nacionalnoj galeriji u Prištini, u saradnji sa Institutom savremene umetnosti Exit iz Peći. Predstavnici više od trideset umetničkih inicijativa iz Srednje i Jugoistočne Evrope razgovarali su proteklog vikenda u Prištini, predstavljali svoje projekte i dogovarali se o budućoj saradnji. Pored palestinskih, izraelskih, turskih, rumunskih, hrvatskih i autora iz ostalih zemalja regiona, na četvrtom MSE Susretu učestvovali su i predstavnici novosadskog Centra kuda.org i beogradske Kontekst galerije.

U Prištini je između ostalog predstavljen novi projekat Centra kuda.org, koji će biti realizovan naredne godine, koji će osim prostora za residency program biti posvećen aktivizmu i kulturnim sadržajima mladih. „Predstavio sam i programe saradnje novosadskog Muzeja savremene umetnosti i Centra kuda.org, u okviru kojih će 8. decembra biti organizovan razgovor o umetničkim i političkim praksama druge polovine 20. veka u bivšoj Jugoslaviji“, kaže za Danas istoričar umetnosti i kustos Kristijan Lukić. Prema njegovim rečima, scena u Prištini je izuzetno dinamična, zahvaljujući mladim ljudima koji se vraćaju na Kosovo posle više godina školovanja i rada u inostranstvu. „Posebno je zanimljiva relacija Peć - Priština, a koji stvara Institut Exit. Stekao sam utisak da mladim umetnicima na Kosovu nije centralno pitanje hoće li biti nezavisnosti ili ne, već kakav će biti novi identitet Kosova nakon nezavisnosti. Kroz različita pitanja o životnoj sredini, multikulturnom društvu, socijalnom angažmanu, mladi ljudi se pripremaju za taj period preuzimanja odgovornosti“, konstatuje Lukić. Prema njegovim rečima, interes za saradnju i razmenu je očigledan, a prvi u nizu programa biće realizovan sledeće godine izložbom mladih umetnika sa Kosova u novosadskom Muzeju savremene umetnosti.

Bijenalni MSE Susreti pokrenuti su 2000. godine u Ljubljani, dok su naredna dva organizovana u Gracu. Susret u Prištini organizovan je pod pokroviteljstvom specijalnog koordinatora Pakta za stabilnost Jugoistočne Evrope Erharda Buseka i austrijskog Ministarstva inostranih poslova.

Antrfile:

MUSIC LINK: KOSOVO - SRBIJA U FEBRUARU U NOVOM SADU

Autor: PRENETO

kratkirezovi

Udruženje građana „Multilink“ i muzička organizacija „Club `n` Bar“ iz Novog Sada najavili su za 17. i 18. februar projekat Music Link, koji podrazumeva okrugli sto i nastupe didžejeva sa Kosova i iz Srbije, u cilju unapređenja komunikacije mladih sa tih područja. U okviru projekta Music Link, 17. februara u Galeriji Bunker Kulturnog centra Novog Sada biće održan okrugli sto o mogućnostima razvoja muzičke saradnje mladih Kosova i Srbije, dok će dan kasnije u Jelisavetinom bastionu na Petrovaradinskoj tvrđavi nastupiti didžejevi sa Kosova i iz Srbije. Na okruglom stolu učestvovali će Tatjana Tucić iz Centra za regionalizam u Novom Sadu, Shkelqim Shehu aka DJ Goya i Driton Pllana aka DJ Toton iz Undersound Collective iz Prištine, Stevan Kosanović aka DJ Kid (Koomashin Groove, Bečej), Toni Bilinčić (Club `n` Bar) i Aleksandar Veselinović (Multilink). Prištinski Undersound Collective je sinonim za andergraund elektro-teh-haus scenu na Kosovu. Toton, Goya i Labi su veoma uspešni disk džokeji, producenti i promoteri elektronske muzike. Ta organizacija je za londonski Laus Records uradila remiks najnovije pesme DJ Harisa „Right Information“. DJ's Toton i Goya prvi put će nastupati u Novom Sadu, nakon brojnih nastupa širom sveta. Realizaciju projekta Music Link, u okviru Civilnog dijaloga, pomogli su Centar za regionalizam iz Novog Sada, Društvo „Majka Tereza“ i Radio Urban FM iz Prištine. „Multilink“ i „Club `n` Bar“ su, radi ostvarivanja komunikacije muzičkih umetnika, stvaranja partnerstva i dugoročnije saradnje, organizovali dosad nastupe brojnih umetnika sa teritorije bivše Jugoslavije (Makedonije, BiH, Hrvatske i Slovenije). Pozitivna iskustva u tom pogledu su ih, kako su naveli, učvrstila u uverenju da obnavljanje „pokidanih“ veza treba realizovati preko mladih, a muzika je za to najprirodniji, najprisutniji i najbolji način. To posebno dobija na značaju ako se uzme u obzir da čak 62 odsto današnjeg stanovništva na Kosovu čine mladi od 15 do 26 godina. Ulaz na žurku 18. februara biće besplatan, uz pozivnicu. SEEcult.org

Antrfile:

MUSIC LINK KOSOVO-SRBIJA U NOVOM SADU

Autor: PRENETO

kratkirezovi

Udruženje građana „Multilink“ i muzička organizacija „Club `n` Bar“ iz Novog Sada najavili su za 17. i 18. februar projekat „Music Link“, koji obuhvata okrugli sto i nastupe didžejeva sa Kosova i iz Srbije, u cilju unapređenja komunikacije mladih sa tih područja. U okviru projekta „Music Link“, za danas je u Galeriji „Bunker“ Kulturnog centra Novog Sada najavljen okrugli sto o mogućnostima razvoja muzičke saradnje mladih Kosova i Srbije, dok će dan kasnije u Jelisavetinom bastionu na Petrovaradinskoj tvrđavi nastupiti didžejevi sa Kosova i iz Srbije. Na okruglom stolu učestvovali će Tatjana Tucić iz Centra za regionalizam u Novom Sadu, Shkelljim Shehu aka DJ Goya i Driton Pllana aka DJ Toton iz Undersound Collective iz Prištine, Stevan Kosanović aka DJ Kid (Koomashin Groove, Bečej), Toni Bilinčić (Club `n` Bar) i Aleksandar Veselinović (Multilink). Realizaciju projekta „Music Link“, u okviru Civilnog dijaloga, pomogli su Centar za regionalizam iz Novog Sada, Društvo „Majka Tereza“ i Radio Urban FM iz Prištine. Projekat je nastao iz potrebe za poboljšanjem komunikacije mladih u regionu, na osnovu rezultata ankete koja je pokazala da je interesovanje mladih iz Srbije veoma malo za kulturu Kosova, ali pre svega zbog nedostatka informacija o događanjima u toj oblasti, nepoznavanja muzičke scene, kao i mnoštva predrasuda koje stvaraju postojeći problemi političke prirode. „Multilink“ i „Club `n` Bar“ su, radi ostvarivanja komunikacije muzičkih umetnika, stvaranja partnerstva i dugoročnije saradnje, organizovali dosad nastupe brojnih umetnika sa teritorije bivše Jugoslavije (Makedonije, BiH, Hrvatske i Slovenije). Pozitivna iskustva u tom pogledu su ih, kako su naveli, učvrstila u uverenju da obnavljanje „pokidanih“ veza treba realizovati preko mladih, a muzika je za to najprirodniji, najprisutniji i najbolji način. To posebno dobija na značaju ako se uzme u obzir da čak 62 odsto današnjeg stanovništva na Kosovu čine mladi od 15 do 26 godina. Ulaz na žurku 18. februara biće besplatan, uz pozivnicu. SEEcult.org

Antrfile:

OBNAVLJANJE POKIDANIH VEZA

Autor: S. STEFANOVIĆ

U Novom Sadu zajednički nastupali didžejevi sa Kosova i iz Srbije

U klubu „Jelisavetin bastion“ na Petrovaradinskoj tvrđavi u Novom Sadu tokom vikenda su nastupali disk džokeji sa Kosova i iz Srbije, u okviru projekta „Music Link“, a u organizaciji nevladine organizacije „Multilink“ sa Kosova i muzičke organizacije „Club and Bar“ iz Novog Sada. Prema rečima koordinatora tog projekta Tonija Bilinčića, cilj je poboljšanje komunikacije među mladima u regionu, posebno mladih sa Kosova i iz Srbije.

- Rezultati sprovedene ankete pokazali su da je interesovanje mladih iz Srbije za kulturu Kosova veoma malo, ali je naš zaključak da je uzrok tome nedostatak informacija. Mnoštvo predrasuda stvaraju postojeći problemi političke prirode - rekao je Bilinčić i podsetio da su Multilink i muzička organizacija i „Club and Bar“ ranije u Novom Sadu organizovali slične nastupe brojnih umetnika sa teritorije bivse SFRJ. On je ocenio da je obnavljanje pokidanih veza najbolje preko mladih, a da je muzika naprodniji i najbolji način za sprovođenje ove ideje, što posebno dobija na značaju ako se uzme u obzir da više od dve trećine današnjeg stanovništva na Kosovu čine mladi od 15 do 26 godina.

Novosadskoj publici su se predstavili DJ Toton (Driton Plana) i DJ Goya (Škeljćim Šehu) iz organizacije iz Prištine, a nastupali su i DJ Fakir i DJ Kid. Projekat „Music Link“, u okviru realizacije projekata malih grantova Civilnog dijaloga, pomogli su Centar za regionalizam, Društvo „Majka Tereza“ i „Urban FM“ radio.

Antrfile:

ŽIVOT I FILM SU ISTO

Autor: VALENTINA MILENKOVIĆ

Razgovor: Dušan Gajić, novinar i tv producent

“Opasne” teme su se same nametnule jer su deo naših života svih ovih godina, jer smo mi, kao društvo, prisiljeni da živimo te “opasne” teme

Srpsko-albanski dokumentarni film „Pozdravi sa Kosova”, koji je režirao Dušan Gajić dobio je „Srebrnu nagradu” za najbolji politički dokumentarac na nedavno održanom Worldmedija festivalu u Hamburgu. Film, ostvaren u saradnji sa novinarom Fatosom Bitićijem, pokušaj je da se istraži priroda spora oko statusa Kosova i da se razbiju uobičajeni stereotipi u izveštavanju o srpsko-albanskom sporu.

OBIČNI LJUDI

Film je nastao u saradnji sa novinarom Fatosom Bitićijem. Odakle ta saradnja?

- Fatos Bitići je mlad novinar sa dosta dugim iskustvom na RTK, a odnedavno radi i za agenciju „Rojters”. Moja saradnja sa njim je još jedan primer da komunikacija Beograda i Prištine bolje funkcioniše ako ide preko Brisela. Upoznali smo se pre nekoliko godina i vrlo brzo počeli da radimo zajedno.

Pošto sam ja već tri i po godine u Briselu, gde sam zajedno sa kolegama osnovao produkciju SEETV verujem da je i za njega bilo jednostavnije da bude saradnik briselske nego beogradske produkcije. Njegovi kvalitetni TV prilozi su bili dragoceni, jer su nudili retku priliku da vidimo kako stvari izgledaju sa albanske strane, što, priznaćete, nije tako čest slučaj u srpskim medijima. Fatos je tako postao naš kosovski dopisnik. “Pozdravi sa Kosova” su logični nastavak saradnje.

Da li je bilo opasno snimati i putovati Kosovom i kako su obični ljudi reagovali?

- Putovanje Kosovom za nekoga ko dolazi iz Srbije nije tako opasno kao što se u Srbiji zamišlja, ali bih i dalje preporučio diskretno i oprezno ponašanje.

Najmanji rizik za neprijatnosti je u Prištini, gde se više i ne obraća pažnja ko je odakle. Ali u selima na zapadu, u Metohiji, gde je lokalno albansko stanovništvo imalo velike žrtve tokom rata 98-99. nije pametno govoriti srpski.

Utoliko je teže odlaziti u albanske sredine sa kamerom, kao srpski novinar i zato je saradnja sa Fatosom važna. Kao srpsko-albanski tandem imali smo osiguran relativno bezbedan pristup u obe sredine, ali su ta putovanja uvek bila i poseban poduhvat. Jednom je to bilo kolima sa tablicama UN i vozačem Albancem iz Bujanovca, drugi put kolima sa makedonskim tablicama kojima smo došli iz Skoplja. Najveću neprijatnost doživeli smo od “svojih” u Kosovskoj Mitrovici. Autom sa beogradskim tablicama došli smo do severnog dela Mitrovice, gde je trebalo da pešice pređemo preko mosta, nađemo se sa Fatosom i albanskim vozačem i nastavimo putovanje na južnoj strani. Takozvani čuvari mosta na srpskoj strani poručili su da auto možemo da ostavimo u srpskom delu samo pod uslovom da ne radimo za B92, jer u suprotnom bi mogao da odleti u vazduh, zbog navodno proalbanskog izveštavanja ove stanice. Auto je ostao netaknut, ali ovaj i mnogi drugi primeri govore o jednom varljivom osećaju bezbednosti na Kosovu.

Muziku za film uradio je Vlada Divljan. Zašto ste se odlučili baš za njega?

- Imam sreću da smo prijatelji već duže vreme, tako da sam prečicom došao do jednog vrsnog muzičara za moje filmove. Vlada već neko vreme vrlo uspešno piše muziku za igrane i dokumentarne filmove kod nas i u Austriji, gde živi. Za mene je zadovoljstvo i olakšanje da taj posao prepustim nekome ko to dobro radi i za koga znam da će filmu dodati još jednu novu boju i dimenziju, kao što je to bio slučaj i sa filmom „Pozdravi sa Kosova“.

U svojim prethodnim filmovima bavite se političkim kriminalom, trgovinom ljudima, korupcijom... sve samim "opasnim" temama. Odakle to opredeljenje?

- "Opasne" teme su se same nametnule jer su deo naših života svih ovih godina, jer smo mi, kao društvo, prisiljeni da živimo te "opasne" teme.

Upravo su ratovi pokazali koliki je značaj dokumentarnog filma, pa je on sada medijski brat igranom filmu. Slažete li se?

- Sve češće se gubi granica između dokumentarnog i igranog filma, dokumenta i fikcije. Vrsta političkog dokumentarca kojim se bavim ima važnu ulogu u osvetljavanju ozbiljnih društvenih problema, ali i u suočavanju sa posledicama ratnih sukoba. Dokumentarac daje priliku za dublji i temeljniji pogled, za koji u dnevnom novinarstvu, fokusiranom na vest i izveštaj, nema vremena.

Dokumentarac stavlja u kontekst i perspektivu, postavlja na svoje mesto stvari koje smo već čuli u vestima, ili nam otkriva ono što u vestima nikada nećemo čuti.

EVROPSKI KLJUČEVI

Obema zajednicama je jasno da se postojeća situacija mora promeniti, ali su stavovi o budućem statusu Kosova radikalno suprotstavljeni. Da li se može izaći iz tog ćorsokaka?

- Kosovsko pitanje je zaista ćorsokak, pre svega iz srpske perspektive. Iz albanskog ugla, očekivanim sticanjem nezavisnosti otvaraju se perspektive i počinje novo poglavlje.

Međunarodna zajednica će se opredeliti za rešenje koje njoj izgleda najpraktičnije i najjeftinije. Što se mene tiče, ako već sledi administrativni i teritorijalni gubitak Kosova, a biće da je tako, onda je glavni interes Srbije da se za taj momenat pripremi tako da on ostavi što manje posledica na njenu unutrašnju demokratiju i stabilnost. Račun za Miloševićevu i prethodne pogrešne politike prema Kosovu sada stiže za naplatu Koštunici i Tadiću, ali poslednje što oni treba da rade je da se trude da ga još jednom izgube.

Srbiji ne treba još jedan potencijalno dugoročni izvor frustracija, resentimana i antizapadnog raspoloženja. Zapad to razume i spreman je da pomogne, ali ne tako što će reći: hajde da dva miliona Albanaca sada uguramo nazad u Srbiju da tamo ne bi na vlast došli radikali.

Može li Evropa biti ključ za budućnost Kosova?

- Evropa može biti važan, ali ne i jedini odlučujući faktor. Činjenica da i Srbija i Kosovo, kao i druge zemlje regiona imaju ambiciju da se pridruže EU, može značiti da će granice u principu biti nešto manje važne u budućnosti nego što su to danas. S druge strane, mogućnost da i Srbija i Kosovo, bez obzira na status, budu u budućnosti deo iste evropske strukture takođe donekle relativizuje važnost granica i državnog statusa.

Politički dokumentarac, kao specifičan vid društvenog angažmana, nema državno finansiranje. Kako se snalazite?

- Politički dokumentarac je, za mene, plemenita forma koja nikada nije stajala dobro sa finansijama i to nije slučaj samo u Srbiji. Razlika između Srbije i Evrope je u tome što su televizije u Evropi spremne da od nezavisnih produkcija naruče ili zajednički finansiraju dokumentarni film za koji

imaju interesa.

Na Balkanu, televizije ne samo da nisu spremne da plaćaju proizvode nezavisnih produkcija, već često neće ni da preuzimaju proizvode besplatno, po logici: bolje loše, ali "naše", nego dobro, ali "tuđe". Voleo bih da je inicijativa za proizvodnju filma "Pozdravi sa Kosova" došla od neke od televizija koje su ga prikazale, pre svega na Kosovu i Srbiji. Ali, put je uvek obrnut.

Antrfile:

Elektronska arhiva MEDIJSKE DOKUMENTACIJE ne može se koristiti (kopirati, replicirati ili pretraživati) u komercijalne svrhe bez posebne dozvole i ugovora sa vlasnikom Arhive - Ebart/Medijska dokumentacija©.

SKUP UMETNIKA IZ REGIONA O ISTORIJSKOM PAMĆENJU

Autor: PRENETO

Umetnici sa prostora nekadašnje Jugoslavije razgovarali su u subotu na skupu u Beogradu o ulozi umetnika u stvaranju istorijskog pamćenja, kako se u regionu ne bi ponavljali zločini iz prošlosti. Skup pod nazivom „Umetnička istina i odgovornost za stvaranje istorijskog pamćenja“ održan je u hotelu „Inter“, u organizaciji Fonda za humanitarno pravo. Radi se o prvoj u nizu „regionalnih konsultacija“ umetnika o nasleđu prošlosti, rekla je izvršna direktorka FHP Nataša Kandić na konferenciji za novinare u pauzi skupa. Konsultacije su „pokušaj da se utvrdi koliko umetnik može, u odnosu na istorijsko nasleđe, da se usprotivi pokušajima relativizacije prošlosti“, dodala je Kandić, koja je moderator skupa uz režisera Harisa Pašovića i dramskog pisca Nenada Prokića. Skupu su, pored ostalih, prisustvovali režiseri Dino Mustafić i Pjer Žalica iz Bosne i Hercegovine, Lazar Stojanović iz Srbije i Arzana Kraja sa Kosova i književnik Marko Vidojković i direktorka Centra za kulturnu dekontaminaciju Borka Pavićević. Na pitanje koji je bio kriterijum za odabir učesnika, Nenad Prokić je odgovorio da su pozvani oni koji imaju „besprekornu prošlost“. Takođe je rekao: „O čemu bih ja razgovarao sa Dobricom Ćosićem?“ Nataša Kandić je rekla da je ideja bila da se napravi skup sa pozitivnom energijom i klimom, dok je Haris Pašović ukazao da su pozvani učesnici koji „imaju iskustva u temama“ koje su predmet konsultacija i da su te teme „bitne za društvo u celini“. Upitan kakav uspeh očekuje od ovog skupa, Pašović je rekao da su konsultacije postigle uspeh samim tim što su održane, a umetnike je uporedio sa lekarima, dodavši da je i jednim i drugima zadatak da govore istinu, ma koliko ta istina bila bolna u trenutku izgovaranja. Pašović, režiser i profesor Akademije scenskih umetnosti u Sarajevu, rekao je agenciji Beta da umetnici u 21. veku ne treba samo da „identifikuju probleme već i da nude rešenja“. „Trebalo da vidimo mehanizme koji su upereni protiv pojedinca, ali i da pomognemo pojedincu da se bori sa njima“, dodao je Pašović, koji je ocenio da je „mit o romantičnom umetniku stvar prošlosti“ i da „boemštine više nema“. Upitan za budućnost umetničkih dela koji nisu otvoreno angažovana, i koja su prevashodno lična, Pašović je odgovorio da je „intimna sfera (umetnosti) podjednako važna kao politička i metafizička“. „Ako svojim delom doprete do usamljenog čoveka, to je već promena svesti“, ocenio je Pašović. Nataša Kandić je za april najavila još jedne regionalne konsultacije u Beogradu, a dodala je da bi one u međuvremenu mogle biti održane u Prištini i Podgorici. Beta

Antrfile: